

HEEMKUNDIGE KRING

België – Belgique
P.B.
2275 Lille
BC 6717

“Norbert de Vrijter”

MEDEDELINGEN:

Drieëntwintigste jaargang nr. 88 mei '05

Driemaandelijks contactblad van de heemkundige kring “Norbert de Vrijter”

Afgiftekantoor: 2275 Lille

Verantwoordelijke uitgever: Heemkundige Kring “Norbert de Vrijter” VZW

p.a. Rosette Dillen, Moereind 22, 2275 Lille.

Rek.nr. 979-0878854-39

Inhoud

Arbeid en levensduurte
 Uitstap naar visionair België
 Uitstap naar Taxandria in Turnhout
 Genealogie, zet eens een boom op
 Advertenties
 Diversen

Informatie Heemkundige Kring

De Heemkundige Kring "Norbert de Vrijter" is op 1 maart 1983 opgericht en heeft tot doel zich toe te leggen op het bewaren, bestuderen, verzamelen, bekendmaken en het doen waarderen van het heem, de oudheidkunde, de geschiedenis en de volkskunde van de deelgemeenten Gierle, Lille, Poederlee en Wechelderzande.

Het lidgeld bedraagt 13 euro per jaar. Hiervoor ontvangt u de 4 contactbladen en het jaarboek.

Bestuursleden

Voorzitter : Rosette Dillen, Moereind 22, Wechelderzande. 03/312.49.03.
 Ondervoorzitter : Walter Driesen, Poederleeseweg 90 bus 6, Lille. 014/88.23.91.
 Secretaris : Louis Bertels, Valvekenstraat 20, Lille. 014/88.39.09
 Penningmeester : Jos Willems, Heiend 7, Lille. 014/88.02.66.
 Bibliothecharis : Vic Van Duppen, Middelveld 27, Gierle. 014/55.51.57.
 Bestuursleden : Wim Peeters, Kloosterstraat 26, Gierle. 014/55.33.55.
 Jules Van Olmen, Vlimmersebaan 58, Wechelderzande. 03/312.07.80.
 Nico Paepen, Begonialaan 4, Wechelderzande. 0497/282169.
 Jos Geysen, Zagerijstraat 35, Lille. 014/88.10.79.
 Alex Vercammen, Boskapelstraat 98, Lille. 014/882375.

De uitgever heeft er naar gestreefd auteursrechten op de illustraties te regelen volgens wettelijke bepalingen. Diegene die meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht zich alsnog tot de uitgever te wenden.

Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook mits vermelding van de naam van de auteur en de jaargang van de Heemkundige Kring "Norbert de Vrijter".

Arbeid en levensduurte

Dat het vroeger allemaal anders was, daarvan zijn we zeker, maar dat die “oude tijd” ook goed was daarover zijn we niet zo zeker. Iedereen heeft misschien wel wat heimwee naar de tijd toen de mensen de avonden vulden met buurten, toen iedereen iedereen kende en de kinderen nog op straat speelden, toen solidariteit nog geen ijdel woord was, toen het water in de grachten nog schoon was en de lucht nog zuiver, toen regels en gewoontes nog zekerheden waren. Maar anderzijds was het een tijd waarin veel mensen moesten knokken om te overleven, men thuis werkte om letterlijk bijna alleen de kost te verdienen, er geen of bijna geen geld werd verdiend met als gevolg dat het ook niet kon uitgegeven worden. De wereld was klein, de mensen onwetend en alle dagen van het jaar waren voorspelbaar, beheerst door de strakke regels van “is’t geen school dan is’t kerk.”

Deze beschouwingen kwamen bij mij op toen ik toevallig een document inzag uit eind jaren 1890 i.v.m. arbeid en levensduurte in arbeidersgezinnen. Het gaat over de in- en uitgaven van een arbeidersgezin uit West-Vlaanderen, werkzaam in de textielsector, voor de maand februari van 1897. De situatie is best vergelijkbaar met toestanden in de steenbakkerijen, ijzergieterijen ...in onze streek.

Verklarende woordenlijst

Baai: dik en grof wollen weefsel, op molton lijkend flanel, waarvan onderkieren, vrouwenrokken en hemden werden gemaakt.

Kloefen: klompen

Den disch: fonds voor bedeling (komt uit het Latijn *discus*=tafel)

Enkele bedenkingen

- Kinderarbeid was een feit. De leerplicht tot 14 jaar wordt eerst wet in 1914.
- Er gaat een groot percentage (69,3%) van de inkomsten naar voeding, hetgeen steeds een bewijs is van een lage levensstandaard. We hebben hier dan ook met een arbeidersgezin te maken dat niet bij machte was enig dier op te houden waarschijnlijk door gebrek aan ruimte (*huis bestond uit drie plaatsen: keuken, weefkamer en slaapkamer. Geene koten en geen land*) en middelen. Het huis werd gehuurd (*huispacht 7,-*). Waarschijnlijk was het een huisje in de stad of steeg. Bij ons op het platteland hielden de arbeidersgezinnen toch meestal een geit, een koe, enkele kippen. Een lapje grond was al een vorm van welstand. Van het moment men drie koeien kon ophouden, bleef men meestal thuis van de fabriek en overleefde men op het boerderijtje. De boter en de eieren werden naar de markt (stad) gebracht, middel om enig geld binnen te brengen.
- De voeding bestond hoofdzakelijk uit aardappelen (168kg per maand) en brood (84 kg), nog zes eieren voor acht mensen op een maand, wat melk, groenten en vlees. We kunnen spreken van basisvoedsel. Luxeproducten staan niet op het menu. Maakte Vincent van Gogh in 1885 niet “De aardappeleters”, een eerbetoon aan de werkende mens die als avondmaal een schotel dampende aardappelen voorgezet krijgt.
- De tweede grote post van de uitgaven gaat naar woonkosten (45,5%).

AANSTELLING VAN HET HUISGEZIN :

- 1) De vader, 46 jaar oud, handwever (pakgoed).
- 2) De moeder (tweede vrouw), 30 jaar oud, huiswerk; zij is ziekelijk.
- 3) Oudste kind (zoon), 18 jaar oud, in de smis eener vlas-spinnerij.
- 4) Tweede kind (dochter), 16 jaar oud, aftrekster in de spinnerij.
- 5) Derde kind (dochter), 12 jaar oud, ook aftrekster, werkt maar halve dagen.
- 6) Vierde kind, 9 jaar oud, school.
- 7) Vijfde kind, 8 jaar oud, school.
- 8) Zesde kind, 7 jaar oud, school.

ONTVANGSTEN IN FEBRUARI :

A. Loon :

- 1) De vader : 20 werkdagen ... .. 18,—
1ste week 4 fr., 2de week 5 fr., 3de week 5 fr.,
4de week 4 fr. Tijdverlies door sterfgeval van
een klein kind. Ziekelijkheid.
- 2) De moeder : niets.
- 3) Oudste kind : 24 werkdagen ... .. 26,—
- 4) Tweede kind : 22 werkdagen 30,60
- 5) Derde kind : 22 halve dagen 9,30
Door breuk in de fabriek viel het loon van de
oudste dochter, in de 3de week, van 8,50 tot
5,10; en voor het 2de meisje van 2,50 op 1,80.

i. Ander inkomen :

- 1) Van den disch : niets meer sedert de eerste communie
van het derde kind, zelfs geene dischkaart voor dokter,
althoewel de vrouw, die dikwijls ziekelijk is, eene
gevraagd heeft.
  - 2) Bijzondere liefdadigheid ... .. 6,—
- Totaal der inkomsten 89,90

UITGAVEN IN FEBRUARI :

A. Uitgaven van stoffelijk nut :

- 1) Voedsel :

Tarwebrood : 84 aan 0,35	29,40
Aardappels : 168 kilo aan 0,06	10,08
Groensel	1,60
Koeivleesch, brokkelingen	3,20
Vet en smout, 0,65 per week	2,60
Eiers : 6 eiers aan 0,10	0,60
Melk : zoete melk en kernmelk	5,40
Zoete melk, aan 0,10 de pinte, 7 pinten per week, en de vierde 9 pinten; kernmelk, aan 0,05 de mate, 12 maten te weke.	
Boter : aan 2,90 den kilo	5,80
een halve kilo te weke.	

Koffij : aan 0,30 het vierendeel	2,40
twee vierendeelen te weke.	
Frut : aan 0,32 den kilo, 1 kilo te weke	1,28
Suiker : 0	
Bier, t'huis gedronken : 0	
	62,36

2) Woonste, kleeding en andere uitgaven :

Huispacht	7,—
(Het huis bestaat uit een gelijkvloers met drie plaatsen : keuken, weefkamer en slaapkamer. Boven eene plaats, zolder. Geene koten en geen land.)	
Aankoop en onderhoud van meubels, stoof- kuisching	0,41
Vuur, 100 kil. kol. te weke, aan 2,20	8,80
Licht : de man weeft thuis	2,40
Kleederen :	
voor den vader : baai 3,50, kloefen 0,80	4,30
voor de moeder : 0	
voor de kinders	8,50
daarin begrepen eene wekelijkse afkorting van 1 fr. voor gekochte kleederen.	
Wasschen en bleeken	4,50
Onkosten van ziekte, doodkist voor 't kind	5,05
	40,96

B. Uitgaven van godsdienstig, zedelijk en verstandelijk nut :

Kerkstoelen, enz.	0,38
H. Kindschheid	0,15

C. Prachtuitgaven :

Drinkgeld	3,80
Vader wekelijk 0,50, zoon 0,25, oudste dochter 0,15, tweede dochter 0,02, drie kinders 0,03.	
Tabak, wekelijk 0,30	1,20
	5,—

Totaal der uitgaven :

voor voedsel	62,36
voor woonste, enz.	40,96
voor kerke, enz.	0,53
voor drinkgeld, enz.	5,—
	108,85

SLOTBEREKENING :

Ontvangsten in Februari	89,90
Uitgaven in Februari	108,85

Te kort : 18,95

- Wanneer we voeding en woning optellen komen we er niet met onze inkomsten. Er is een deficit van 21%, dat betekent 1/5 van de inkomsten. Waarop kan dit gezin nog bezuinigen? Er was een extra uitgave naar aanleiding van de ziekte en dood van een kind, maar zelfs zonder deze kosten was er nog een tekort van 15,5%.

We stellen het even concreet. Men werkte gemiddeld

- voor één tarwebrood: 5 uur.
- voor één ei: 1 ½ uur.
- voor één liter melk: 4 uur.
- voor één kg spek: één dag van 13 uur.
- voor één kg boter: drie en een halve dag (à 13 uur per dag).
- voor één kg fruit: 4 ½ uur.
- voor één kg kolen: 1 ½ dag.
- voor één trui: 2 ½ dag.

We kunnen het bijbelcitaat letterlijk nemen: “*in het zweet des aanschijns zul je je brood verdienen.*”

- De voorbije eeuw kende een ware welvaartsexplosie.

	<i>in het jaar 1900</i>	<i>in het jaar 2000</i>
bevolking	6,7 miljoen	10,2 miljoen
levensverwachting mannen vrouwen	43,6 jaar 46,9 jaar	74,8 jaar 81,1
werkende bevolking: totaal mannen vrouwen	3.010.000 2.090.000 m 920.000 v	3.710.000 2.170.000 m 1.550.000 v
jaarlijks aantal werkuren per werknemer	2.964 u. : 52 werkweken = 57 u/week	1.581 u. : 48 weken = 32,9 u/week
arbeidssector primair secundair tertiair	31,4 % (55 % in 1850) 38,0 % (32 % in 1850) 30,6 % (13 % in 1850)	2,4 % 26,0 % 71,5 %
schuld van de overheid	29 miljard BEF (1920)	9.711 miljard BEF
fiscale druk	10 % (1913)	46,6 %

Enkele bedenkingen

- De bevolking steeg van 6,7 miljoen inwoners in 1900 naar 10,2 miljoen in 2000. Dit is het gevolg van ten eerste een betere levensstandaard en ten tweede van betere en algemene geneeskundige zorgen. De levensverwachting van mannen en vrouwen was in 1900 dan ook bedroevend laag, vergelijkbaar met die van mensen nu in de derdewereldlanden van Afrika.

- Het geld is enorm in waarde gezakt (=inflatie) in de periode van 1900 tot 2000. In die periode bedraagt de inflatie 19.100%, wat wil zeggen dat je alle bedragen van 1900 met 192 moet vermenigvuldigen. Of anders uitgedrukt: in 1900 kon men evenveel kopen met één frank (BEF) als vandaag met 192 BEF. (=€4,75) Omgekeerd: in 1900 had je met een halve cent genoeg om iets te kopen wat vandaag één euro waard is.

- Gemiddeld verdiende een Belg in 2000 vijf keer meer dan zijn overgrootvader in 1900 verdiende.
In 1900 was een dagloon voor een ongeschoolde arbeider 1BEF, vandaag zou dat overeenstemmen met 1 BEF x 192 x 5 = 960 BEF wat niet zoveel afwijkt van het huidige leefloon.

- Een van de oorzaken van deze welvaartexplosie is de grote evolutie in de beroepen, nl. de verschuiving van de primaire naar de secundaire en vervolgens naar de tertiaire sector. “Onze grootouders waren landbouwers, onze ouders werkten in de industrie en wij in de dienstensector.” Deze uitspraak is wel wat overdreven maar vat de verandering goed samen.

- Het aantal werkdagen en het aantal werkuren zijn drastisch verminderd. In 1900 kwam men nog aan 57 u / week.

- De fiscale druk is ook enorm toegenomen. Voor de Eerste Wereldoorlog bedroeg de belastingsdruk op het nationaal inkomen nauwelijks 5 %, in 1913 moest elke werkende persoon ongeveer 10 % belasting betalen, in 2000 was dat 46 %. Daartegenover staat dan wel een arsenaal van gemeenschappelijke voorzieningen. De burger ontvangt veel van de staat terug onder de vorm van onderwijs, wegennet, sociale voorzieningen (kinderbijslag, werklozensteun...), gezondheidszorg en mutualiteiten, allerlei subsidies of hulp (rampenfonds bv.)... In de 19de eeuw was de staat dan ook bij uitstek liberaal en liet veel op zijn beloop. In de 20ste -21ste eeuw is de staat meer sociaal geworden en engageert zich met allerlei zaken, maar daar hangt natuurlijk een prijskaartje aan. De overgang van het ene systeem naar het andere wortelt in de Eerste Wereldoorlog. Toen was er zoveel verwoest dat de staat zich geplaatst zag voor zo'n ontzaglijke uitgaven dat het milde belastingstelsel van de belle époque noodgedwongen verlaten moest worden. De regering hoopte toen nog dat het verslagen Duitsland vroeg of laat alle oorlogsschade zou terugbetalen en voerde in afwachting een draconisch systeem in van inkomstenbelastingen, dat overigens in vele ons omringende landen al enkele jaren bestond. Het nieuwe systeem werd echter nooit meer verlaten.
In België werd tot dan toe belasting geheven op de grondeigendom en op het fortuin, dat berekend werd op “uiterlijke tekenen”, zoals het aantal deuren of ramen of het aantal bedienden en paarden. Dat elementaire, maar alleszins eenvoudig systeem werd nu afgeschaft. In plaats kwam een wellicht rechtvaardiger, maar eindeloos ingewikkelder systeem, dat een ontzaglijke en dus dure administratie nodig had en dat zich voortdurend moest aanpassen om gelijke tred te houden met de steeds maar stijgende uitgaven.

(uit: Financiële Berichten, BBL & De Morgen, 24.12.99)

(uit: Een Bond voor alle Gezinnen. Geschiedenis van de gezinsbeweging in Vlaanderen, Edward De Maesschalk.)

(documenten uit: Catechetische Service / jan - feb - mrt 2003)

Voor snelle beslissers!!**Tentoonstellingsbezoek: VISIONAIRE BELGIE op zaterdag 7 mei 2005**

Om de viering van 175 België en 25 jaar federalisme te vieren richt het Paleis voor schone kunsten deze tentoonstelling in. Een tentoonstelling die velen onder ons wel eens willen bezoeken maar er niet toe komen. De Heemkundige Kring wil 15 deelnemers de gelegenheid geven deze tentoonstelling te bezoeken. Vlug inschrijven is dus de boodschap! Dit kan door een telefoontje aan Jos Willems: 014 880266

Praktische informatie:

Per trein naar Brussel en terug vanuit station Herentals te 12.15u.

Gegidst bezoek aan de tentoonstelling

Vrije tijd om de tentoonstelling verder te bezoeken en terug thuis rond 20u.

Deelnameprijs (all-in): 17 Euro per persoon

Naar aanleiding van de 175ste verjaardag van België biedt de tentoonstelling een eigen kijk op de kunst in ons land, van 1830 tot nu. De samensteller, Harald Szeemann, hangt een poëtisch en kritisch beeld op van het gebied en zijn bewoners. Hij presenteert onder meer Ensor, Spillaert, Permeke, Magritte, Broodthaers en vele andere kunstenaars. De curator heeft het echter ook over koningen en bankiers, sport, stripverhalen en misdaadromans, over de taalgebieden en de revolutie in het theater, de kolonisatiepolitiek en de visie op België van buitenaf, over de verloedering van het 'Oude Brussel' en over mode...

Het bijzondere aan deze tentoonstelling bestaat erin dat Szeemann het geestelijke klimaat van België, weliswaar hoofdzakelijk evoceert door middel van kunstwerken, maar bovendien en tegelijk ook voortdurend met de vinger wijst naar de literatuur, de wetenschapsbeoefening, de uitvindingen, de zeden, gewoonten en tradities, het geloof van het Belgische volk en zijn strijdbaarheid.

Een tentoonstelling die u wel wilde bezoeken maar er niet toe zou gekomen zijn, mocht de Heemkundige Kring u niet de gelegenheid geboden hebben.

Vlug inschrijven dus; er zijn slechts 15 plaatsen!

Heemkundig bezoek: zaterdag 18 juni 2005: TAXANDRIA te Turnhout

In de reeks van onze korte maar geanimeerde en gesmaakte bezoeken kozen we ditmaal voor Turnhout. Een stad om te winkelen maar nog veel meer. Naast vele historische gebouwen, die later aan bod komen, bezit de stad een uiterst interessant en rijk museum over onze Kempen: Taxandria. Volledig vernieuwd en ondergebracht in het ‘Huis met den Thoren’, het oudste nog overblijvende burgergebouw in de stad, wacht het op ons bezoek! Blij verrast en een boeiende ervaring rijker keert U huiswaarts!

De naam Taxandria duikt voor het eerst op bij de Romeinse schrijver Plinius. Vanaf de 12de eeuw werd de naam geleidelijk verdrongen door Campinia d.i. Kempen. Dus de vlag dekt wel degelijk de lading: Taxandria geeft getuigenissen van het dagelijks leven van onze Kempense voorouders alsmede hun kunstuitingen. Aan de hand van zeer uiteenlopende voorwerpen worden wij meegenomen langsheen het verleden van de regio. Van de vroegste verdragen die de stad Turnhout in de 13de eeuw afsloot tot de verzameling volkskundige voorwerpen, allen bevatten ze een schat aan informatie die het rijke verleden van onze streek evoceren.

Praktisch: zaterdag 18 juni 2005

Bijeenkomst aan het heemhuis te 13.00 u.

Met eigen vervoer of samen rijdend naar Turnhout

Geleid bezoek aan het museum

Gezellig napraten

Zoals gebruikelijk: geen reservatie nodig!

Schenken

Van Benedict Sas ontvingen wij boekjes van de Vlaamse Stam.

Frans Matheussen schonk ons het boek “De Slag van Turnhout”.

Via Walter van den Brande kregen we van Mathilda Van Eynde-Van den Broeck doodsprentjes.

Ook Mevr. De Backer-Van Gestel Marie gaf ons diverse doodsprentjes.

Boni Vloemans heeft ons een boekje “Iomperik of luierik” genaamd gegeven.

En van Frans Wouters ten slotte hebben we diverse boeken van G. De Bruyn en 2 onuitgegeven werkjes van hemzelf gekregen.

Wij danken al deze schenkers voor hun bijdrage aan de heemkundige kring.

Errata

Ook dit jaar zijn wij niet ontsnapt aan enkele onvolkomenheden in ons jaarboek. Attente leden wezen ons op een paar zaken die niet juist of vergeten waren.

Op blz. 93 ontbreekt de naam van Henricus Van den Langenbergh en van Jozef Henderieckx. Beide personen waren op de laatste gemeenteraadszitting afwezig om beroepsredenen.

Genealogie, Zet eens een stamboom op

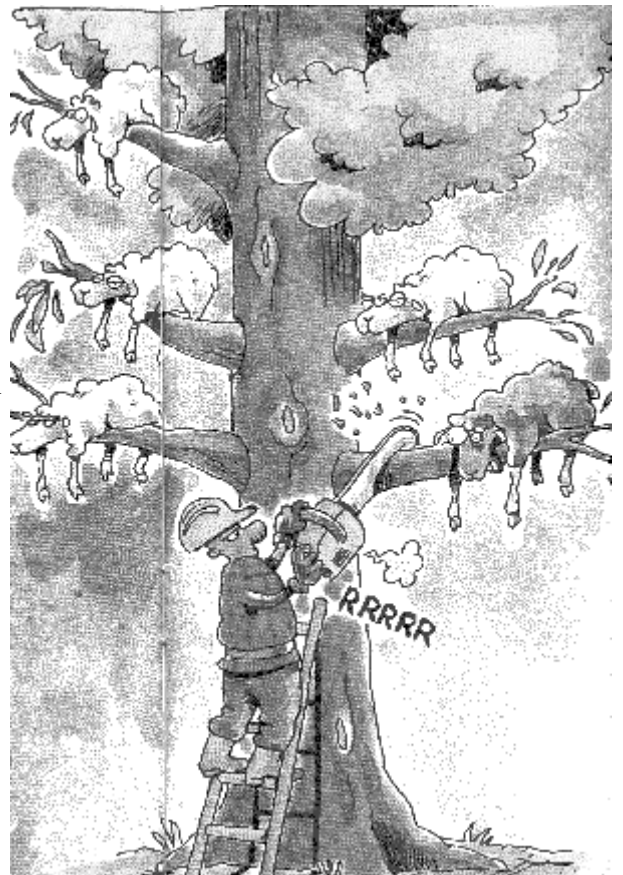
Dirk Peeters

(uit: tijdschrift Clickx, Internet Nieuws, jrg. 1, nr. 16, 6 febr. 1997)

Genealogie is een aparte hobby. Net als postzegels verzamelen, heeft het iets fascinerends dat buitenstaanders niet direct kunnen vatten. Of je het nu doet als hobby, occasioneel voor een grootse familiereunie, ofwel omdat je je tot de Mormonen wil bekeren, je stamboom opzetten loopt niet steeds van een leien dakje. Waar begin je?

Schrijver dezes is zeer geïnteresseerd in genealogie, al was het maar om voor eens en altijd duidelijkheid te hebben over mijn al dan niet adellijke afkomst. Soms denk ik inderdaad dat er blauw bloed door mijn aderen stroomt, vooral bij het stijgen van de adrenaline... Ik ben er evenwel nog niet toe gekomen ook maar één generatie ver te gaan. Tja, begin er maar eens aan met een naam als 'Peeters'. Half Vlaanderen is zowat familie van mij. Langs moederskant is er met de naam 'Briers' nog wel aan te beginnen, maar tot dusver is dat er ook nog niet van gekomen.

Hoe begin je in godsnaam aan het opstellen van een stamboom? Hoe ga je te werk? Welke systematiek moet je aanhouden? Dit zijn allemaal vragen die je als beginnend onderzoeker zeker stelt. Het is niet de bedoeling om hier met een begincursus genealogie te starten. Daarvoor kun je terecht op de [VVF-Genealogie & Computer Homepage](#). Daar vind je ook webverwijzingen naar verschillende interessante websites over het onderwerp. Genealogie is uitzinnig populair in zowat alle culturen en dat vertaalt zich uiteraard in onoverzichtelijk veel websites op het net. Om je eigen roots te ontdekken heb je hoogstwaarschijnlijk weinig boodschap aan genealogische sites van exotische landen. Een overzicht en springplank naar meer vind je alleszins op de VVF-Genealogie & Computer Homepage. Omdat de meesten van ons toch hun wortels in eigen grond moeten zoeken, beperken we ons tot genealogie in België en de Benelux. De [Genealogie in België](#) pagina is een ideaal beginpunt, vooral ook omdat hier een uitgebreid overzicht te vinden is van de belangrijkste verenigingen van het land, zowel in Vlaanderen als in Wallonië.

Napoleon

Zoals je wel weet moet elke geboorte, huwelijk en overlijden bij de burgerlijke stand worden geregistreerd. Dat is een uitvindsel van Napoleon en in België van kracht sinds 1796, net tweehonderd jaar geleden. Daarmee kom je dus al een heel eind. Officiële parochieregisters van doopsel, huwelijk en overlijden (begrafenissen) waren wettelijk verplicht door een

katholieke kerkelijke wet sinds het concilie van Trente (1545-47, 1551-52, 1562-63). In de praktijk blijkt dat slechts tussen 1590 en 1650 men in onze contreien met de registraties begon, afhankelijk van parochie tot parochie en van streek tot streek. Veel verder in de tijd zul je niet kunnen gaan, tenzij je voorouders op dat ogenblik al respectabele burgers waren die in andere, losstaande documenten van die tijd zijn vermeld. Dit alles is goed nieuws en vele buitenlandse genealogen benijden ons hierom.

Genealogie is wel tamelijk duur als je terug wilt gaan tot ongeveer 1800, omdat vanaf toen tot nu via de gemeentelijke burgerlijke stand moet worden gewerkt en gemeenteambtenaren zijn er nu eenmaal niet voor de pleziertjes van een genealogie speurder. Je moet dus meestal betalen voor je informatie. Maar alle onderzoek van de tijd daarvoor kan in principe met de parochieregisters gebeuren en die informatie is gratis. *(noot van de transcribent: alle info tot 1870-1890 bestaat ook zoals de parochieregisters in de Rijksarchiefdepots, en is daar gratis te raadplegen, bovendien zijn vele gemeenten bereid je ter plaatse toch gratis inzage te geven in hun burgerlijke standsregisters als je je plan trekt en hen niet nodeloos overstelpt met vragen. Dus het valt best mee met die kosten...)*

Er schuilt evenwel een addertje onder het gras. Onze geschiedenisboekjes staan bol van de oorlogen die hier zijn uitgevochten. Vele archieven en parochieregisters zijn dan ook in de vlammen opgegaan. Vooral de Eerste Wereldoorlog is een grote boosdoener geweest. Het is dus niet uitgesloten dat je stamboom enkele takken mist.

Zacht prijsje

Als je echt van nul moet beginnen, dan is de website van de **Vlaamse Vereniging voor Familiekunde** een zeer goed startpunt. Veel genealogische informatie die genealogen al eerder hebben verzameld wordt stelselmatig op diskette gezet en is voor een zacht prijsje te koop. De site geeft nog meer info over allerlei projecten van de vereniging, maar niet over hoe je begint je stamboom op te stellen. Een introductie cursus of informatie over dergelijke initiatieven in jouw buurt is er niet. Een webpagina met nuttige informatie hoe je aan een stamboom begint en wat eenvoudige theorie zou ongetwijfeld de drempelvrees om aan genealogie te beginnen verlagen en veel succes hebben.

Je hoeft evenwel niet altijd op nul te beginnen. Misschien hebben anderen met dezelfde naam al een deel van je werk gedaan. Dat beperkt zich dan meestal wel tot een bepaalde periode of een bepaalde streek of gemeente, maar het is beter dan niets en misschien kun je het werk van anderen gebruiken als houvast voor je eigen genealogische onderzoek. Als je je naam intikt in de zoekprocedure van de Genealogy in Belgium webpagina, krijg je een lijst van personen met adres en telefoonnummer die zich met een of andere naam hebben beziggehouden. Voor de naam 'Peeters' zijn er dat een zestiental. Misschien is het dan toch nog doenbaar eraan te beginnen, ondanks mijn vaak voorkomende familienaam.

Distributie

Wil je weten in hoeverre en waar je familienaam in België is verspreid, kun je een overzicht vragen op de Geographic distribution of Family Names in Belgium site. Deze site neemt de namen van de on-line-telefoongids Infobel editie 1996 en ordent deze per postcode. Zo krijg je een overzicht van de densiteit van je familienaam in heel België. Dit geeft weliswaar een tamelijk goed beeld van de verspreiding van je naam, maar uiteraard is die niet volledig omdat niet iedereen een telefoonnummer heeft. Heel veel zal dat wellicht niet aan het algemene beeld veranderen, tenzij je rondloopt met een uiterst zeldzame naam of een foutief geregistreerde naam.

Voor dat laatste maakt onomastiek (naamkunde), een wetenschap met verschillende genealogische raakvlakken, zo complex. Je kent het verschijnsel wel: je grootvader ging je aangeven op de burgerlijke stand maar een hardhorige ambtenaar heeft de familienaam niet goed verstaan en daarom loop je met een andere naam rond dan die van je grootvader. Of wat nog vaker voorkomt: je grootvader had bij de geboorte van je vader te diep in het

jeneverstolpje gekeken, waardoor je nu ook met een variante familienaam op je identiteitskaart rondzeult.

Niet enkel het web biedt de nodige informatie. Wil je direct in contact staan met andere genealogen of naamgenoten die op zoek zijn naar jou, dan doe je dat via de vele nieuwsgroepen. In eerste instantie is dan soc.genealogy.benelux interessant omdat je in deze nieuwsgroep informatie kunt uitwisselen over allerlei gangbare namen in de Benelux. Een verzendlijst met informatie over Belgische genealogie is er ook. Je kunt je abonneren op de genbnl-l@ufsia.ac.be verzendlijst door een berichtje te sturen naar majordomo@ufsia.ac.be met in de subjectregel: subscribe genbnl-l.

Software

Uiteraard kun je de dag van vandaag niet meer zonder genealogie programma op de PC. Er zijn er verschillende, zelfs in het Nederlands. Vooral de Mormonengemeenschap over de hele wereld stelt om voor de hand liggende redenen (geloofsovertuiging) veel belangstelling in genealogie en heeft zelfs een standaardformaat dat algemeen aanvaard is. Op de [Genealogical Programs](#) pagina kun je demoversies en sharewareversies downloaden van de bij ons meest gebruikte programma's. Een overzicht vind je op de site van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, die ook een afdeling '[Genealogie en Computer](#)' heeft. Probeer er enkele uit en zie wat je het best vindt. Als je er echt werk van wilt maken, schaf je best ook een scanner aan om oude en nieuwe foto's in te scannen en op te nemen in je stamboom. Dat geeft het geheel meer elan.

Tot slot nog dit: we hebben slechts het tipje van de sluier opgelicht. De enkele opgegeven URL-referenties bevatten op hun beurt massa's webverwijzingen naar internationale genealogie websites. Als je hierop begeeft, begin je aan een levenswerk. Verassingen zijn dan niet van de lucht. Misschien heb je toch wel een suikeroom in Amerika of zijn je wortels helemaal niet zo Vlaams/Belgisch als op het eerste zicht lijkt. Eén ding staat als een paal boven water: genealogie kan toeslaan als een virus. En wanneer het je eenmaal te pakken heeft, ben je verloren.

Copyright © 1995-2005, VVF-Genealogie & Computer
 Commentaar: sylvain.devriendt@skynet.be

JAARPROGRAMMA 2005

Zaterdag 18 juni 2005: namiddaguitstap.

Zondag 28 augustus: 9de jaargetijde heksenboom.

Zaterdag 3 september 2005: heemkundige reis.

Vrijdagen van oktober: heksenwandelingen (voorinschrijving verplicht).

Zaterdag 12 november: namiddaguitstap.

Dinsdag 15 november: les: stamboomonderzoek.

Dinsdag 22 november: les: stamboomonderzoek.

Dinsdag 29 november: les: stamboomonderzoek.

Dinsdag 13 december: les: stamboomonderzoek.